

NIELS HALKJÆR

En juninat i 2004 vågner Niels Halkjær ude af stand til at bevæge sin venstre side. En blodprop i højre side af hjernen har lammet den. I dag nyder han tilværelsen i sin plejebolig på Borgvold i Viby J. På trods af de begrænsninger handicappet giver ham, har han ikke mistet sin nysgerrighed, sin humor eller sine drømme.

“SELVOM MAN ER HANDICAPPET, BEHØVER MAN IKKE AT VÆRE AFSKÅRET FRA VERDEN”

Tekst og foto af Katrine Rosenbæk fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, 1. semester hold 2

The Doors og Mozart ligger øverst i en bunke af LP'er, og på det lille køkkenbord står der en papvin. Niels elsker rødvin – helst Merlot.

Ifølge ham selv skyldes hans blodprop også skørlevned – når man morer sig for meget med god mad og rødvin. På internettet har han lige læst, at de græske guder ville betragte det som hybris, og så bliver man ramt af nemesis.

Hjemmehjælperen leder efter Niels' nøgle, som er blevet væk. Til sidst finder

hun den hængende om hans hals – præcis, hvor den plejer at være. Den havde bare gemt sig på hans ryg. Faktisk er nøglen en stor, blå knap, som Niels bruger til at åbne døren til sin lejlighed på Borgvold i Viby J.

For Niels sidder i en 80 kg tung kørestol, som han styrer med sin højre hånd. Hans venstre side blev lam, da han i 2004 fik en blodprop. Med foragt i stemmen siger han, at den kom som en tyv om natten.

FRA ENGLEFABRIKKEN TIL HONG KONG

Niels blev student fra Øregaard Gymnasium i 1956, hvor hans interesse for musik startede. Det handlede om at nå hurtigt hjem fra skole og sætte optageren i gang. Foruden alle LP'erne står der i hans reol bånd med "Genesis" og "Rytmebox 1977" sirligt markeret med de karakteristiske blå-hvide dymo-mærkater.

Efter gymnasiet sejlede han jorden rundt som skibstjener. Californien, Bangkok, Japan, Vancouver og Hong Kong. Han har stået på ski i Schweiz og drukket pastis i Cannes med sin familie, hvor han spillede boules under platantræerne. Han er født på Englefabrikken, Kommunehospitalet i Aarhus, i 1938, men han taler med en kæk, københavnsk dialekt.

Da han fik sin blodprop, levede han en dejlig tilværelse som pensionist i en lejlighed på Skovvejen i Aarhus C. Med et vist vemod fortæller han, at han stadig drømmer om at komme hjem igen. Han savner også at røre sig, at stå på ski som i Schweiz, og at lave mad. Helst boller i karry og stegt flæsk med persillesovs.

AFDELINGEN FOR APOPLEKSI

Niels fortæller, hvordan han blev bakset ned af trapperne fra fjerde sal i en kørestol og kørt med udrykning til Kommunehospitalet. Mennesker med grønne hætter og træsko tog imod ham og lyste ham i øjnene. Med sin højre arm viser han, hvordan de kørte fingeren frem og tilbage foran ham og bad ham følge den.

Bagefter kørte de ham ind i en MR-scanner, som han kalder for et hul i væggen. Næste morgen vågnede han op til en læge, som fortalte ham, hvad resultaterne viste. Først forstod han slet ikke, hvad hun sagde. Han forstod heller ikke, hvorfor han lå på afdelingen for apopleksi – den latinske betegnelse for blodprop, som Niels bruger. Det var først, da der blev serveret smørrebrød, at

det gik op for ham:

”Da jeg ville til at bruge gaflen, følte jeg indeni, at jeg flyttede hånden op til gaflen, men jeg opdagede, at der ikke skete noget som helst.

Så bandede jeg efterhånden, at hende lægen havde ret, for jeg havde ikke troet på hende, da hun først sagde det.”

Ret beskedent siger Niels, at det var en kedelig besked at få, mens han kigger ned. At han blev forskrækket og bange. I dag har hans venstre hånd fået det, lægerne kalder kuskefingre. De har krøllet sig stædigt sammen og kan ikke længere strækkes ud. De danner en lille stol, hvor Niels hviler sin højre hånd, mens han fortæller videre.

HANDICAPPET, MEN IKKE AFSKÅRET FRA VERDEN

I dag har Niels vænnet sig til være afhængig af andres hjælp og begrænset af sit handicap – og at drømme på trods. I 2011 var han i Amsterdam med en handicapbusrejse, og han drømmer om at rejse til Barbados.

”Det handler om at få det bedste ud af det og indrette sig, så man har lidt at lege med. Selvom man er handicappet, behøver man ikke at være helt afskåret fra verden,” siger han.

Niels kan godt lide at drøne rundt på internettet, hvor han laver Google-søgninger og tjekker sin banksaldo. Pladeafspilleren har sin plads midt i rummet, og foruden The Doors og Mozart holder han også af Chopin og Beethoven. Hver tirsdag aften kommer Diskotek Den Glade Gris, hvor en mand med sin harmonika og guitar får hele Borgvold til at synge med – også Niels. Han fortæller stolt og smilende, hvordan han engang til et arrangement lavede stand up for de andre beboere – vel at mærke siddende.

Her er altid nogen at snakke med og sammen ser de krimier i fjernsynet, så han keder sig ikke. Men det mærkes tydeligt, at onsdag er en speciel dag – der spiser han hos sin datter Marie og hendes familie.

Tilbage i 2004 lød lægens besked, at Niels kunne glemme alt om gå igen. I dag træner han to gange om ugen med sin fysioterapeut. Hvis han holder ved listen mellem døren til sin lejlighed og den næste dør ned ad gangen, kan han gå de fire meter selv. Lige så besværligt det er, lige så rart og håbefuldt er det også, at han kan. ”Det er noget af en sejr”, siger han og holder en pause.

”Det tror jeg, du kan regne ud.”